

УДК 364.4–056.24
DOI: 10.24144/2524-0609.2019.44.33-37

Гончар Інна Григорівна

кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Україна
gigonchar@gmail.com
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-4316-8650>

ПРЕДСТАВНИЦТВО ІНТЕРЕСІВ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Анотація. Стаття присвячена розгляду методу представництва інтересів у соціальній роботі з людьми з інвалідністю. Мета статті полягала у характеристиці представництва інтересів людей з інвалідністю як методу соціальної роботи. На основі вітчизняної та зарубіжної наукової літератури з проблеми дослідження проаналізовано зміст поняття представництва інтересів. З'ясовано, що у зарубіжній літературі цей метод визначається як адвокасі й у значній мірі орієнтований на зміну політики відносно захисту конкретної групи клієнтів. У вітчизняній літературі цей метод визначається частіше у площині захисту конкретних соціальних прав. Визначено кроки у роботі з людьми з інвалідністю, які лежать в основі методу представництва інтересів: формування, аналіз, стратегія, дія та результат, оцінка.

Ключові слова: представництво інтересів; адвокасі; людина з інвалідністю; соціальна робота; методи соціальної роботи.

Актуальність дослідження. Сьогодні у світі чітко простежується тенденція до збільшення кількості людей, які не можуть повноцінно реалізувати свої можливості у зв'язку з фізичними чи психічними особливостями розвитку. Для України це питання набуло особливої уваги разом з початком АТО (тепер ООС), коли внаслідок військових дій з'явилася велика кількість людей з інвалідністю.

Люди з інвалідністю є однією з найуразливіших груп населення, оскільки їхні порушення провокують виникнення проблем й в інших сферах життя, що може стати причиною дезадаптації особистості у суспільстві. Тому особливого значення для них набуває співпраця з соціальними службами та, зокрема, соціальними працівниками.

Фахівці соціальної сфери у роботі з людьми з інвалідністю виступають посередниками між клієнтом та зовнішнім світом (медичними, юридичними, правоохоронними та іншими закладами), контролюють дотримання чинного законодавства, прав та свобод. У роботі з такою категорією клієнтів соціальний працівник використовує низку прийомів, методів та технологій, серед яких особливого значення набуває представництво інтересів. Цей метод дає можливість підтримувати соціальну справедливість, захищати права та свободи усіх людей.

Аналіз останніх досліджень та публікацій показав, що дослідженню законодавчої бази, ключових проблем, особливостей життєдіяльності людей з інвалідністю присвячені праці Г.Першко, О. Рассказова, В. Тесленко, О. Фудорова та ін. Вивченням питання представництва інтересів як методу соціальної роботи займалися такі науковці: О. Лісовець, І. Скрипка, Т. Семигіна та ін. Водночас, соціальна робота з людьми з інвалідністю на основі методу представництва інтересів залишається не дослідженим аспектом професійної діяльності фахівців соціальної сфери.

Мета статті – схарактеризувати представництво інтересів людей з інвалідністю як метод соціальної роботи.

Завдання дослідження: розкрити зміст представництва інтересів й здійснити порівняльний аналіз цього методу у зарубіжній та вітчизняній літературі; визначити конкретні кроки використання методу представництва інтересів у роботі з людьми з інвалідністю.

Методи дослідження: аналіз, систематизація, порівняння, зіставлення, узагальнення наукової літера-

тури й нормативно-правової бази, що дало змогу схарактеризувати суть та зміст методу представництва інтересів, визначити кроки його реалізації у роботі з людьми з інвалідністю.

Виклад основного матеріалу. Кодекс етики Національної асоціації соціальних працівників закликає займатися соціальною та політичною діяльністю, спрямованою на забезпечення рівного доступу усім людям до ресурсів, послуг та можливостей, яких вони потребують для задоволення своїх основних потреб та повноцінного розвитку (Code of Ethics of the National Association of Social Workers). Особливо актуально така вимога звучить у сфері соціального захисту людей з інвалідністю.

Відповідно до Державної цільової програми «Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів» на період до 2020 року (2012 р.) передбачено забезпечення доступу інвалідів до об'єктів громадського та цивільного призначення, благоустрою, транспортної інфраструктури, дорожнього сервісу, транспорту, інформації та зв'язку, а також з урахуванням їх індивідуальних можливостей, здібностей та інтересів – до освіти, праці, культури, туризму, фізичної культури і спорту; удосконалення порядку проведення медико-соціальної експертизи інвалідів, здійснення реабілітаційних заходів і надання соціальних послуг, розширення переліку таких заходів і послуг та інше («Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів»). Власне, представництво інтересів постає одним із методів реалізації поставлених завдань, способом подолання наявних проблем, і, отже, це засіб боротьби з нерівністю.

Тлумачення змісту поняття представництво інтересів можна знайти як у державних документах, так і в науковій літературі. Зокрема, у Державному стандарті соціальної послуги представництва інтересів (2016 р.) визначено, що соціальна послуга представництва інтересів – комплекс заходів з надання допомоги особам, окремим соціальним групам, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують допомоги протягом терміну/часу, необхідного для подолання таких обставин (Державний стандарт соціальної послуги представництва інтересів).

Натомість Т. Семигіна визначає представництво інтересів (інші назви — адвокасі, адвокація, адвокатування, захист інтересів клієнта) як процес захисту прав, реалізації інтересів інвалідів, груп людей упо-

вноваженими особами з метою отримання ними доступу до послуг установ, на які вони мають право, але не можуть отримати; взаємодія від імені клієнта з юридичними та фізичними особами (Семигіна, 2012, с.164).

О. Лісовець зауважує на тому, що дії соціального працівника при здійсненні представництва інтересів клієнта можуть трактуватися як надання допомоги тим, хто її потребує (у зв'язку з безробіттям, хворобою, бідністю тощо), та як боротьба за реформування законодавства й соціальних програм, а також за розширену інтерпретацію чинних правил, норм, соціальних послуг (Лісовець, 2016, с.46).

Аналізуючи дослідження іноземних науковців, варто зауважити на тому, що представництво інтересів вони розглядають як адвокати й трактують цей термін так:

- вплив на користь організацій та груп в рамках правової влади та політичної структури (Advocacy in Social Work);
- вплив на прийняття рішень з метою розробки, створення або зміни політики й встановлення і підтримка програм та послуг (Advocacy guide: HIV/AIDS prevention among injecting drug user, 2004, с.11);
- справедливий та рівноправний доступ до державних послуг і благ (McLaughlin, 2009, с.52);
- динамічний процес ведення переговорів від імені індивіда, який опинився у складних життєвих обставинах (Weafer, 2003, с.12).

Отже, можемо констатувати, що представництво інтересів або адвокати в науковій вітчизняній та зарубіжній літературі розглядається у двох площинах, які є невід'ємними та взаємопов'язаними: політичної та соціальної діяльності. Однак варто зауважити на тому, що у професійній діяльності американських соціальних працівників більшою мірою акцентується увага саме на адвокати як пропагуванні, лобюванні та політичній діяльності в напрямку зміни політичної ситуації у проблемній сфері. Підтвердженням цього факту є те, що Національна асамблея соціальних працівників визначає законодавчу діяльність як форму адвокати.

З.Кияниця та Ж.Петрочко звертають увагу на дослідження вітчизняного науковця Т. Семигіної, яка зазначає, що представництво інтересів має дві основні форми: індивідуальна (соціальний працівник представляє інтереси однієї людини) та колективна (соціальний працівник представляє інтереси громади чи групи людей, об'єднаних спільною проблемою) (Кияниця, 2017, с.82).

Водночас, А.М. McLaughlin виокремлює три типи адвокати: інструментальна адвокати, освітня адвокати та практична адвокати. Інструментальна адвокати стосується особливостей дій, здійснених учасниками представництва інтересів від імені клієнтів. Освітня адвокати передбачає посилення обізнаності щодо питань соціальної справедливості, прав, потреб та можливостей не тільки для клієнтів, але й для колег чи широкій громадськості. Практична адвокати передбачає співпрацю з клієнтами безпосередньо для доступу до необхідних ресурсів (McLaughlin, 2009, р.56). Автор пропонує зазначені типи адвокати практикувати на рівні індивідуального, групового, громадського або суспільного рівня.

Ті, хто звертається до соціальних служб у зв'язку з наявністю інвалідності, можуть опинитися маргіналізованими і безсилами, виключеними із процесу прийняття рішень, не здатними виступати самостійно через стигму, виснажливу хворобу чи тимчасову недієздатність. Соціальні працівники можуть вико-

ристовувати стратегії адвокати, спрямовані на зміну ставлення оточення до проблем людей з інвалідністю, захисту прав на ресурси, зменшення сегрегації, захист культури, ідентичність, знищення бар'єрів.

Представництво інтересів в межах соціальної роботи з людьми з інвалідністю виступає як механізм, інструмент або метод, використання якого дає змогу розширити доступ до послуг для людей, які мають певні вади. Представництво інтересів є одним із дієвих механізмів лобювання, інструментом впливу на політичну та громадську думку, методом захисту прав людей з особливими потребами у соціальних агенціях. Власне, цей метод використовується з метою попередження виникнення стигматизації та дискримінації, гарантії доступу до рівних прав та свобод, визначених Конституцією України.

Сьогодні в Україні представництво інтересів частіше зустрічається у рамках індивідуальної соціальної роботи й використовується здебільшого для вирішення певних юридичних питань. Проте, практика використання цього методу за кордоном свідчить про широкий спектр політичної діяльності. Представництво інтересів є важілем впливу на державні структури з метою покращення якості життя людей з інвалідністю. Використання цього методу, як колективної форми, передбачає вплив на законодавчу та виконавчу владу в напрямку зміни системи надання послуг та доступу до суспільних благ, зміни законодавства, створення спеціальних соціальних програм.

Аналізуючи особливості суспільного, колективного, індивідуального представництва інтересів, можемо зауважити на тому, що індивідуальне представництво має більш локальний спектр дії (юридичне, професійне, громадське, самопредставництво), в той час коли суспільне та колективне передбачає зміни у політиці, розробку програм та проектів сприяння інтеграції людей з інвалідністю у суспільство, практиці надання соціальних послуг та професійної взаємодії.

Згідно Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів визначено основні заходи, що складають зміст соціальної послуги представництва інтересів, форми роботи та орієнтовний час для їх виконання. В межах представництва інтересів людей з інвалідністю можемо виокремити такі заходи:

1. *Ведення переговорів від імені отримувача соціальних послуг*: сприяння в оформленні соціальних допомог (пільг, субсидій тощо); допомога в оформленні групи інвалідності, пенсій; представлення інтересів отримувача соціальної послуги в судових органах та інших органах виконавчої влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах; допомога у встановленні опіки над недієздатними та обмежено дієздатними особами; допомога у розв'язанні міжособистісних конфліктів, групових соціальних конфліктів у громадах постійного або тимчасового перебування.

2. *Допомога в оформленні або відновленні документів*: проведення лекцій, бесід, зустрічей з питань оформлення або відновлення документів, у тому числі повноважень закладів, що ведуть облік людей з інвалідністю, у сприянні в оформленні або відновленні документів; підготовка процесуальних матеріалів для судових органів; допомога у складанні заяв, зборі документів (довідок) тощо; видача документів (довідок) згідно з повноваженнями (посвідчення про взяття на облік, довідка про прийняття на обслуговування в заклад) тощо; допомога у сплаті рахунків за спожиті комунальні послуги тощо.

3. *Сприяння у забезпеченні доступу до ресурсів і послуг за місцем проживання/перебування, встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, орга-*

нізаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо: надання інформації, проведення лекцій, бесід, зустрічей з питань соціального захисту населення; інформування щодо суб'єктів, які надають соціальні послуги, в тому числі притулок, послуги соціальної інтеграції та реінтеграції, підтриманого проживання тощо; допомога в оформленні документів із соціально-правових питань, питань отримання комунальних, медичних, соціальних послуг; сприяння в установленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо; сприяння у здобутті освіти, зайнятості, взятті на соціальний квартирний облік, працевлаштуванні тощо; сприяння у відвідуванні навчальних закладів дітьми та дорослими; допомога у влаштуванні до закладів, що надають притулок, закладів соціального обслуговування або соціального захисту населення усіх форм власності; допомога у влаштуванні дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, до закладів / установ сімейних форм виховання; сприяння в отриманні медичного обстеження, розміщенні в закладах охорони здоров'я та лікування; сприяння в отриманні послуг з перекладу, вивчення державної мови, встановлення зв'язків із національно-культурними організаціями, співвітчизниками отримувача послуг із числа національних меншин; сприяння в отриманні адресної натуральної та грошової допомоги тощо; сприяння в отриманні послуг сурдоперекладача, тифлоперекладача; сприяння в отриманні правових послуг, у тому числі в громадських приймальнях з надання безоплатної первинної правової допомоги, у Координаційному центрі з надання правової допомоги, регіональних центрах з надання безоплатної вторинної правової допомоги; супроводження у медичні заклади, відвідування у лікарнях (Державний стандарт соціальної послуги представництва інтересів).

Представництво інтересів, як і більшість методів соціальної роботи, проходить через низку етапів: збір даних, розробка плану дій, безпосередні дії, оцінка та моніторинг (Weafer, 2003, р. 47). Процес представництва інтересів вважається успішним, якщо пройшов від етапу дослідження проблеми до розробки та впровадження заходів підтримки змін (Скрипка, 2014, с.63).

У соціальній роботі з людьми з інвалідністю на основі методу представництва інтересів вважаємо за необхідне дотримуватися розроблених нами низки кроків. Визначені кроки можуть реалізовуватися на різних рівнях й на різних етапах роботи:

Перший крок – *формування*. Створюється формальна або неформальна група адвокатів чи коаліція. Оскільки соціальний захист людей з інвалідністю може стосуватися різних аспектів життя такої групи клієнтів, тому вважаємо, що й ефективність роботи буде підвищуватися із збільшенням кількості зацікавлених осіб. Тому при збільшенні кількості залучених людей адвокатів має більше шансів на успіх. Результативність коаліції підсилюється завдяки залученню до неї учасників, які, зазвичай, не розглядаються як партнери. Різноманітні професійні навички й знання дозволяють краще вирішувати складні питання й накопичувати більший досвід.

Другий крок – *аналіз*. Попередньо створена коаліція систематично аналізує проблемне поле, зацікавлені сторони, існуючі норми законодавства та політику, шукає варіанти покращення становища людей з інвалідністю. Різномасштабний аналіз стану проблеми дасть змогу коаліції визначити стратегічні завдання та напрями діяльності. Чим більше представник інтересів знайомий з ситуацією й тенденціями її роз-

витку, у визначеному напрямі діяльності, тим більш переконливим може бути майбутня адвокасія.

Третій крок – *стратегія*. Представництво інтересів людей з інвалідністю, як й будь-якої іншої категорії клієнтів, потребує розробки стратегії, в основу якої буде закладено результати попередньо проведеного аналізу. Планувати свою діяльність варто, зосередивши увагу на конкретних цілях, та спрямувати зусилля на чіткий шлях досягнення цих цілей і завдань. Пропонуємо такі етапи розробки стратегії:

1. Чітко визначити мету, яка відобразила б зміст подолання проблеми людини з інвалідністю.

2. Визначити короткострокові завдання, як елементи реалізації мети. Завдання, які визначаються, мають бути достатньо глобальними, щоб бути важливими для визначеної групи клієнтів, але, водночас, досяжними, щоб давати результат. Крім того, завдання мають відображати основну мету діяльності, розбудовувати базу для розширення коаліції, сприйматися широким загалом.

3. Оцінити навколишнє середовище: внутрішні переваги й недоліки, зовнішню загрозу й можливість.

4. Обрати відповідно до завдань тактику, враховуючи особливості перебігу конкретного процесу.

5. Розробити початковий план і наступні кроки.

Четвертий крок – *дія та результат*. Цей крок передбачає безпосередню діяльність на основі попередньо розробленої стратегії. Варто зауважити на тому, що у результаті представництва інтересів не завжди вдається досягнути поставленої мети. Рішення, прийняті відповідними органами, можуть не відповідати прогнозованим результатам, а реалізація кампанії може викликати різні реакції осіб, що приймають рішення. Але, будь-яка реакція допомагає привернути увагу до людей з інвалідністю та їх проблем. Тому позитивним результатом можна вважати не лише здобуту перемогу в адвокатів, але й представлення наявної проблеми на широкий загал.

П'ятий крок – *оцінка*. Оскільки адвокатів часто забезпечує часткові результати, команда регулярно має переглядати, що було досягнуто і що ще залишається, що має бути зроблено. Позитивним результатом буде не лише прийняття рішення з визначеної проблеми, а й встановлення зв'язків та контактів з потенційними партнерами зацікавленими у захисті людей з інвалідністю.

Викладений матеріал дозволяє зробити наступні **висновки**: адвокатів, як прийнято називати цей метод закордоном, чи представництво інтересів, поширена назва на теренах вітчизняної науки, є динамічним процесом, що передбачає захист як окремого громадянина, так й цілої визначеної групи. Цей метод може бути використаний у площині захисту індивідуальних інтересів конкретної особистості, пов'язаних із допомогою у налагодженні життєдіяльності, лікуванні, освіті, професійного становлення, соціальної адаптації та інтеграції у суспільство та ін. А також мати глобальний характер й бути орієнтованим на зміни соціальної політики загалом, законодавства, прав та свобод. У будь-якому випадку представництво інтересів сприяє підвищенню поінформованості стосовно базових та специфічних прав людей з інвалідністю, задоволенню потреб та впровадженню антидискримінаційних законів.

Власне, проведене дослідження не вичерпує усіх аспектів визначеної проблеми, подальших наукових розробок потребують питання представництва інтересів з різними групами клієнтів, використання групи соціально-економічних методів у соціальній роботі з людьми з інвалідністю.

Список використаної літератури

«Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів» на період до 2020: Державна цільова програма від 1 серпня 2012 р. № 706. Дата оновлення: 18.09.2018. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/612-2017-%D0%BF> (дата звернення: 17.02.2019).

Державний стандарт соціальної послуги представництва інтересів від 30.12.2015 № 1261. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0127-16> (дата звернення: 15.02.2019).

Лісовець О.В. Компетентність соціального працівника у сприянні міжвідомчій взаємодії щодо соціально-правового захисту особистості. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. 2016. № 1. С.43–47.

Семигіна Т. Представництво інтересів. *Енциклопедія для фахівців соціальної сфери* / ред. І.Д.Зверевої. Київ; Сімферополь: Універсум. 2012. С.164–166.

Скрипка І.В. Практика колективного представництва інтересів в Україні (на прикладі людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом). *Наукові записки НаУКМА. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота*. 2014. Т. 162. С.62–67.

Кияниця З.П., Петрошко Ж.В. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч. Київ: Обнова компані. 2017. 256 с.

Advocacy guide: HIV/AIDS prevention among injecting drug user [Electronic resource] / WHO. – Geneva : World Health Organization, 2004. – 112 p. URL: <http://www.who.int/hiv/pub/advocacy/en/advocacyguideen.pdf>. (дата звернення: 18.01.2019).

Advocacy in Social Work URL: <https://www.ukessays.com/essays/social-work/definition-of-advocacy.php> (дата звернення: 10.02.2019).

Code of Ethics of the National Association of Social Workers URL: <https://socialwork.utexas.edu/dl/files/academic-programs/other/nasw-code-of-ethics.pdf> (дата звернення: 11.12.2018).

McLaughlin AM. Clinical Social Workers: Advocates for Social Justice / Anne Marie McLaughlin. *Advances in social work*. 2009. Spring, 10(1). P. 51–68.

Weafer J. Jigsaw of advocacy: A research report. URL: http://www.citizensinformationboard.ie/downloads/Jigsaw_Advocacy.pdf. (дата звернення: 11.01.2019).

References

Advocacy guide: HIV/AIDS prevention among injecting drug user. Geneva : World Health Organization, 2004. – 112 p. URL: <http://www.who.int/hiv/pub/advocacy/en/advocacyguideen.pdf>. (last accessed: 18.01.2019).

Advocacy in Social Work URL: <https://www.ukessays.com/essays/social-work/definition-of-advocacy.php>. (last accessed: 10.02.2019).

Code of Ethics of the National Association of Social Workers URL: <https://socialwork.utexas.edu/dl/files/academic-programs/other/nasw-code-of-ethics.pdf> (last accessed: 11.12.2018).

Derzhavna tsilova prohrama «Natsionalnyi plan dii z realizatsii Konventsii pro prava invalidiv» na period do 2020 [State target program «National plan of action for the implementation of the Convention on the Rights of Persons with Disabilities» for the period up to 2020]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/706-2012-%D0%BF> (last accessed: 17.02.2019). [in Ukrainian].

Derzhavnyi standart sotsialnoi posluhy predstavnytstva interesiv [State standard of social services representation of interests]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0127-16> (last accessed: 15.02.2019). [in Ukrainian].

Kyianytsia Z.P., & Petroshko Zh.V. (2017). *Sotsialna robota z vrazlyvymy sim'iamy ta ditmy* [Social work with vulnerable families and children]. Kyiv: Obnova kompani. [in Ukrainian].

Lisovets, O.V. Kompetentnist sotsialnoho pratsivnyka u spriyanni mizhvidomchii vzaemodii shchodo sotsialno-pravovoho zakhystu osobystosti [The competence of a social worker in promoting interagency cooperation on the social and legal protection of the individual]. *Scientific Notes Nizhyn State University. Nikolai Gogol. Psychological and pedagogical sciences*, 1, 43–47. [in Ukrainian].

McLaughlin, A.M. (2009). Clinical Social Workers: Advocates for Social Justice. *Advances in social work. Spring, 10(1)*. P.51–68.

Semyhina, T. (2012). Predstavnytstvo interesiv [Representation of interests]. *Encyclopedia for specialists of social sphere*. Kyiv; Simferopol: Universum [in Ukrainian].

Skrypka, I.V. Praktyka kolektivnoho predstavnytstva interesiv v Ukraini (na prykladi liudei, yaki zhyvut z VIL/SNIDom) [Practice of collective representation of interests in Ukraine (for example, people living with HIV / AIDS)]. *Scientific Notes of NaUKMA. Pedagogical, psychological sciences and social work*, 162, 62–67. [in Ukrainian].

Weafer J. (2003). Jigsaw of advocacy: A research report. John Weafer. Comhairle. URL: http://www.citizensinformationboard.ie/downloads/Jigsaw_Advocacy.pdf. (last accessed: 11.01.2019).

Стаття надійшла до редакції 10.04.2019 р.

Стаття прийнята до друку 18.04.2019 р.

Гончар Інна

кандидат педагогічних наук старший преподаватель
кафедра соціальної педагогіки і соціальної роботи
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
г.Умань, Україна

ПРЕДСТАВИТЕЛЬСТВО ИНТЕРЕСОВ ЛЮДЕЙ С ИНВАЛИДНОСТЬЮ В СОЦИАЛЬНОЙ РАБОТЕ

Аннотация. Статья посвящена рассмотрению метода представительства интересов в социальной работе с людьми с инвалидностью. Цель статьи заключалась в характеристике представительства интересов людей с инвалидностью как метода социальной работы. На основе отечественной и зарубежной научной литературы по проблеме исследования проанализировано содержание понятия представительство интересов. Установлено, что в зарубежной литературе этот метод определяется как адвокаси и в значительной мере ориентирован на изменение политики в отношении защиты конкретной группы клиентов. В отечественной литературе этот метод определяется чаще в плоскости защиты конкретных социальных прав. Определены шаги в работе с людьми с инвалидностью, которые лежат в основе метода представительства интересов: формирование, анализ, стратегия, деятельность и результат, оценка.

Ключевые слова: представительство интересов; адвокати; человек с инвалидностью; социальная работа; методы социальной работы.

Gonchar Inna

Candidate of Pedagogic Sciences, Senior Lecturer
Department of Social Pedagogy and Social Work
Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University
Uman, Ukraine

REPRESENTATION OF THE INTERESTS OF PEOPLE WITH DISABILITIES IN SOCIAL WORK

Abstract. The article is devoted to the consideration of the method of representation of interests in social work with people with disabilities. The purpose of the paper was to characterise the representation of the interests of people with disabilities as a method of social work. On the basis of domestic and foreign scientific literature on the issue of research, the content of the notion representation of interests is analyzed. It has been found out that in foreign literature this method is defined as advocacy and is largely aimed at changing the policy regarding the protection of a particular group of clients. In domestic literature, this method is determined more often in the area of protection of specific social rights. This method can be used in the area of protecting the individual interests of a particular person associated with helping in the establishment of life, treatment, education, professional development, social adaptation and integration into society, etc. Social workers can use advocacy strategies aimed at changing the attitude of the environment towards people with disabilities, protecting rights to resources, reducing segregation, protecting the culture, identity, and eliminating barriers. It has been determined that individual representation has a more local range of actions (legal, professional, public, self-representation), while social and collective policy envisages changes in policy, development of programs and projects promoting integration of people with disabilities into society, the practice of providing social services and professional interactions. Steps in work with people with disabilities underlying the method of representation of interests are defined: formation, analysis, strategy, action and result, evaluation.

Key words: representation of interests; advocacy; a person with a disability; social work; methods of social work.